

Федчишин С.А.

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

ПІДСТАВИ ПРИПИНЕННЯ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Стаття присвячена підставам припинення дипломатичної служби України, аналізу їхнього змісту й видів, сучасного стану правового регулювання. Зазначається, що підставами припинення дипломатичної служби є конкретні життєві обставини (юридичні факти), з якими законодавство України пов'язує необхідність припинення державно-службових відносин, завершення службової кар'єри посадових осіб дипломатичної служби. Зроблено висновок, що поняття «припинення дипломатичної служби» й «звільнення з посади дипломатичної служби» не тотожні, а відповідно слід розмежовувати підстави припинення дипломатичної служби й звільнення з посади дипломатичної служби. З-поміж підстав припинення дипломатичної служби України виділено загальні (закріплені Законом України «Про державну службу» підстави припинення державної, в тому числі дипломатичної, служби) й спеціальні (передбачені Законом України «Про дипломатичну службу», стосуються припинення лише дипломатичної служби). Важливим напрямком розвитку правового регулювання припинення дипломатичної служби України має стати вдосконалення як переліку підстав припинення дипломатичної служби, так і змісту окремих їх видів. Підкреслено, що закріплення законодавством України такої підстави припинення дипломатичної служби, як відмова без поважних причин посадової особи дипломатичної служби повернутись у встановлені строки в Україну в разі відкликання з довготермінового відрядження, може сприяти запобіганню можливим зловживанням у цій сфері зі сторони окремих посадових осіб. Вказано на доцільність зміни редакції підстави припинення дипломатичної служби, що передбачена п. 1 ч. 2 ст. 28 Закону «Про дипломатичну службу», шляхом використання в ній загальної категорії – «припинення контракту про проходження дипломатичної служби». Запропоновано об'єднати п. 2 й п. 3 ч. 2 ст. 28 Закону «Про дипломатичну службу» в один пункт і викласти його в такій редакції: «відмова посадової особи дипломатичної служби від пропозиції про участь у ротації без поважних причин або її відмова від третьої поспіль пропозиції про участь у ротації за наявності поважних причин».

Ключові слова: припинення дипломатичної служби, підстави, відставка.

Постановка проблеми. Розбудова професійної, політично неупередженої та стабільної дипломатичної служби України, чітке визначення правового статусу посадових осіб дипломатичної служби й вдосконалення їх правового захисту як учасників державно-службових відносин, недопущення зловживань і суб'єктивного впливу на службову кар'єру потребують звернення до припинення дипломатичної служби як предмету наукового аналізу. Безпосередньо це стосується підстав припинення дипломатичної служби, необхідності дослідження їх особливостей, видів і правового регулювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Доводиться констатувати, що питання припинення дипломатичної служби у вітчизняній адміністративно-правовій науці спеціально практично не досліджувались, у тому числі в контексті оновленого законодавства України про дипломатичну службу. До припинення дипломатичної служби науковці звертались переважно част-

ково, в контексті загальнішої проблематики, що пов'язувалась із державною службою, проблемами її проходження та припинення. Можна відзначити праці Ю.П. Битяка, Л.Р. Білої-Тіунової, М.І. Іншина, В.Я. Малиновського, Н.П. Матюхіної, Н.С. Панової, О.В. Тодоцака, Ю.Г. Фаєр та інших. Окремо слід відзначити дисертацію Ю.Г. Фаєр «Припинення державної служби як інститут адміністративного права» (2015 р.), що є одним із небагатьох досліджень, спеціально присвячених припиненню державної служби. Іншою особливістю є те, що наявні публікації, в яких вчені звертались до припинення дипломатичної служби, підготовлені переважно до прийняття нової редакції Закону України «Про дипломатичну службу» від 07 червня 2018 р., а відповідно не враховують основних тенденцій розвитку й сучасного стану реформування дипломатичної служби.

Постановка завдання. Мета наукової статті полягає у визначенні й аналізі підстав припинення дипломатичної служби України, їх видів, насам-

перед тих, що закріплені спеціальними нормами Закону України «Про дипломатичну службу».

Виклад основного матеріалу дослідження. Припинення дипломатичної служби є завершенням службової кар'єри посадових осіб дипломатичної служби, що передбачає припинення державно-службових відносин. Припинення дипломатичної служби має наслідком втрату громадянином свого правового статусу як посадової особи дипломатичної служби. Щодо підстав припинення дипломатичної служби, то такими є конкретні життєві обставини (юридичні факти), з якими законодавство пов'язує необхідність припинення державно-службових відносин посадових осіб дипломатичної служби.

Привертає увагу, що в Законі «Про дипломатичну службу» паралельно використовуються поняття «припинення дипломатичної служби» й «звільнення з посади дипломатичної служби». Ці поняття слід розмежовувати, а відповідно не тотожні й підстави припинення дипломатичної служби й звільнення з посади дипломатичної служби. Свого часу вчені досліджували співвідношення понять «припинення державної служби» й «звільнення з посади державної служби» й дійшли висновку про їхню нетотожність: «припинення державної служби завжди передбачає звільнення з посади державної служби. Водночас звільнення з посади державної служби не означає припинення державної служби, оскільки державний службовець може бути прийнятий на іншу посаду державної служби в іншому державному органі (наприклад, у разі звільнення державного службовця у зв'язку з поновленням на посаді відповідно до рішення суду, що набрало законної сили, державного службовця, який раніше її займав)» [4, с. 37]. Відповідні висновки потребують розвитку щодо предмета нашого дослідження в контексті чинного законодавства України.

Насамперед слід відзначити як особливість те, що законодавством України передбачені окремі випадки перебування особи на дипломатичній службі без зайняття нею посади дипломатичної служби. Зокрема, звільнення особи з посади, що передбачає продовження перебування на дипломатичній службі (в окремих випадках – на певний строк), відбувається в разі:

а) прийняття рішення про звільнення особи з посади Державного секретаря Міністерства закордонних справ України (далі – МЗС) з одночасним зарахуванням його до штату МЗС відповідно до ст. 87–1 Закону «Про державну службу» [2];

б) прийняття рішення про зарахування посадової особи дипломатичної служби в розпорядження МЗС відповідно до ст. 21 Закону «Про дипломатичну службу» [1].

Водночас, будучи зарахованим до штату або в розпорядження МЗС, особа може бути звільнена з дипломатичної служби.

У зв'язку із цим доходимо висновку, що припинення дипломатичної служби не завжди пов'язане саме зі звільненням із посади дипломатичної служби. Виходить, що:

а) припинення дипломатичної служби в будь-якому разі незалежно від його підстави передбачає звільнення особи з посади дипломатичної служби за умови, що особа таку посаду займала. У цьому випадку звільнення з посади поєднується з припиненням державно-службових відносин;

б) припинення дипломатичної служби для осіб, які перебували на дипломатичній службі, не займаючи посади (як-от зараховані до штату або в розпорядження МЗС), є припиненням їхніх державно-службових відносин, яке формально на момент припинення цих відносин не передбачає звільнення з певної посади. З іншої сторони, необхідно підкреслити, що звільнення з посади дипломатичної служби також не завжди є припиненням дипломатичної служби (державно-службових відносин). Звільнення з посади може пов'язуватись як із припиненням дипломатичної служби, так і з іншими підставами, що передбачені законодавством України. У низці випадків звільнення особи з посади дипломатичної служби не припиняє її дипломатичної служби (в разі зарахування особи до штату або в розпорядження МЗС; прийняття рішення про відкликання посадової особи дипломатичної служби з довготермінового відрядження (крім осіб, призначених за контрактом про проходження дипломатичної служби) й інше).

Правове регулювання припинення дипломатичної служби, в тому числі визначення її підстав, здійснюється головним чином нормами публічного права. Підставам припинення дипломатичної служби присвячується ст. 28 Закону «Про дипломатичну службу». У ній закріплені такі положення:

1) дипломатична служба припиняється з підстав, передбачених Законом «Про державну службу»;

2) дипломатична служба припиняється також із таких підстав:

а) закінчення строку контракту про проходження дипломатичної служби або порушення його умов;

б) відмова без поважних причин посадової особи дипломатичної служби, яка займає посаду категорії «Б», від третьої поспіль пропозиції про участь у ротації;

в) відмова без поважних причин посадової особи дипломатичної служби, яка займає посаду категорії «В», від другої поспіль пропозиції про участь у ротації;

г) відмова посадової особи дипломатичної служби, яка зарахована в розпорядження МЗС, від третьої поспіль пропозиції про переведення в системі органів дипломатичної служби;

г) відставка дипломатичного службовця;

д) одноразове грубе порушення посадових обов'язків посадовою особою дипломатичної служби, що завдало шкоди іміджу України за кордоном або розвитку відносин із відповідною державою чи міжнародною організацією, встановлене за результатами дисциплінарного провадження, проведеного дисциплінарною комісією МЗС відповідно до законодавства про державну службу [1].

Своєю чергою окремі питання щодо припинення дипломатичної служби регулюються нормами трудового законодавства, зокрема Кодексу законів про працю України.

Аналіз чинного законодавства України дозволяє поділити підстави припинення дипломатичної служби на групи:

а) загальні – закріплені Законом «Про державну службу», є підставами припинення державної служби, в тому числі дипломатичної служби;

б) спеціальні – передбачені Законом «Про дипломатичну службу», стосується припинення лише дипломатичної служби.

Загальними підставами припинення дипломатичної служби можна вважати такі:

1) втрата права на державну службу або його обмеження;

2) закінчення строку призначення на посаду державної служби;

3) ініціатива державного службовця або угода сторін;

4) ініціатива суб'єкта призначення;

5) настання обставин, що склалися незалежно від волі сторін;

6) незгода державного службовця на проходження державної служби у зв'язку зі зміною її істотних умов;

7) досягнення державним службовцем 65-річного віку, якщо інше не передбачено законом;

8) застосування заборони, передбаченої Законом України «Про очищення влади»;

9) підстави, що передбачені контрактом про проходження державної служби (в разі укладення) [2, ст. 83].

З огляду на те, що загальні підстави припинення дипломатичної служби (підстави припинення державної служби) певною мірою все ж досліджувались в юридичній науці, особливу увагу приділимо саме **спеціальним підставам**:

Закінчення строку контракту про проходження дипломатичної служби або порушення його умов є підставою припинення дипломатичної служби не для всіх посадових осіб дипломатичної служби, а лише для тих, які уклали відповідний контракт. Згідно із ч. 4 ст. 14 Закону «Про дипломатичну службу», призначення на посаду дипломатичної служби за контрактом про проходження дипломатичної служби здійснюється в разі: а) заміщення за результатами конкурсу посади дипломатичної служби в закордонній дипломатичній установі України (далі – ЗДУ) на час довготермінового відрядження; б) заміщення посади дипломатичної служби працівником іншого державного органу.

Типова форма контракту про проходження дипломатичної служби затверджена наказом МЗС від 25 січня 2019 р. У ньому контракт безпосередньо визначається як строковий трудовий договір. Типова форма контракту передбачає права й обов'язки МЗС і посадової особи дипломатичної служби як сторін такого контракту. Встановлено, що контракт про проходження дипломатичної служби діє до завершення довготермінового відрядження, строки якого визначені в ст. 18 Закону «Про дипломатичну службу» (як правило, до 4-х років у державах із нормальними кліматичними умовами й стабільною безпековою ситуацією та до 3-х років – у державах із важкими кліматичними умовами або складною безпековою ситуацією). Типова форма передбачає випадки дострокового розірвання контракту про проходження дипломатичної служби, що може відбуватися з ініціативи іншої сторони в разі невиконання або неналежного виконання однією стороною своїх зобов'язань за цим контрактом, а також із підстав, визначених ст. 19 («Дострокове відкликання працівників дипломатичної служби з довготермінового відрядження») та ст. 28 («Підстави для припинення дипломатичної служби») Закону «Про дипломатичну службу». Водночас у типовій формі контракту закріплено, що відносини сторін, не врегульовані контрактом, розв'язуються в порядку, встановленому законодавством України [3].

Законодавче регулювання підстави припинення дипломатичної служби, що аналізується

(як і в цілому контракті про проходження дипломатичної служби), не досконале. Чинна редакція підстави припинення охоплює такі випадки:

а) закінчення строку, на який було укладено контракт;

б) порушення його умов.

У зв'язку із цим виникає питання щодо юридичних наслідків припинення дії контракту про проходження дипломатичної служби з інших підстав (наприклад, з підстави дострокового відкликання особи через службову необхідність або істотне погіршення стану здоров'я, що унеможливує подальше перебування в довготерміновому відрядженні тощо). Постає питання: «Чи в таких випадках дострокового розірвання контракту дипломатична служба також припиняється?»

Звернімося до теорії трудового права. Прийнято розрізняти такі категорії, як «припинення трудового договору» й «розірвання трудового договору». Припиненням трудового договору вважається закінчення дії трудових правовідносин працівника з роботодавцем у всіх випадках, передбачених законодавством про працю. Водночас розірвання трудового договору означає припинення трудових правовідносин одностороннім волевиявленням (чи роботодавця, чи працівника, чи осіб, які не є стороною трудового договору). Підкреслюється, що поняття «припинення трудового договору» за змістом ширше, ніж поняття «розірвання трудового договору» [6, с. 385].

На підставі вищенаведеного вважаємо, що доцільно змінити редакцію підстави припинення дипломатичної служби, що передбачена п. 1 ч. 2 ст. 28 Закону «Про дипломатичну службу», шляхом використання в ній загальної категорії – «припинення контракту про проходження дипломатичної служби». Ця категорія охоплюватиме випадки припинення контракту як у зв'язку із закінченням його строку, так і з інших підстав. До того ж вважаємо необхідним доповнити Закон «Про дипломатичну службу» ст. 14–1 «Контракт про проходження дипломатичної служби» й врегулювати в ній основні особливості контракту про проходження дипломатичної служби (в тому числі підстави його припинення), котрі вже надалі мають деталізуватись у підзаконних актах.

Відмова без поважних причин: а) посадової особи дипломатичної служби, яка займає посаду категорії «Б» від третьої посліп пропозиції про участь у ротації; б) посадової особи дипломатичної служби, яка займає посаду категорії «В», від другої посліп пропозиції про участь у ротації. Ця підстава припинення дипломатичної служби

полягає в недотриманні посадовими особами такої обов'язкової умови проходження дипломатичної служби, як участь у ротації. Встановлено, що за наявності поважних причин посадова особа дипломатичної служби, яка відповідно до Закону «Про дипломатичну службу» або Закону «Про державну службу» займає посаду категорії «Б», має право відмовитися від двох посліп пропозицій суб'єкта призначення про участь у ротації, а посадова особа дипломатичної служби, яка займає посаду категорію «В», – від однієї такої пропозиції. Поважними причинами для відмови від участі у ротації є: 1) відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами; 2) відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку; 3) хвороба члена сім'ї працівника дипломатичної служби, який потребує стороннього догляду [1, с. 17].

Як видається, чинна редакція підстави припинення дипломатичної служби, що розглядається, має певні недоліки. По-перше, дискусійною є доцільність встановлення різної кількості пропозицій щодо участі в ротації, від яких має право відмовитись посадова особа за наявності поважних причин залежно від категорії посади («Б» – дві пропозиції, «В» – одна пропозиція). Відповідно це стосується і диференційованого регулювання кількості відмов за поважних причин від пропозицій щодо участі в ротації залежно від категорії посад, які стають підставами припинення дипломатичної служби («Б» – третя пропозиція, «В» – друга пропозиція). Безумовно, доцільність встановлення такої підстави припинення дипломатичної служби як відмова від ротації сумнівів не викликає. Подібні підходи передбачаються і законодавством зарубіжних країн [7, с. 58]. Необґрунтованим виглядає диференційоване законодавче регулювання відповідних питань з огляду на категорію посади, яку займає посадова особа дипломатичної служби.

Вважаємо, що законодавство має передбачати уніфікований підхід, встановлювати для всіх посадових осіб дипломатичної служби, які підлягають ротації:

а) однакову кількість пропозицій щодо участі в ротації, від яких за наявності поважних причин можна відмовитись;

б) однакову кількість відмов від участі в ротації за наявності поважних причин, які передбачають припинення дипломатичної служби.

Пропонуємо закріпити:

а) у ст. 17 Закону «Про дипломатичну службу» – право посадових осіб, які займають відповідні посади категорії «Б» і «В», на відмову

за наявності поважних причин від двох поспіль пропозицій щодо участі в ротації;

б) у ст. 28 цього Закону – відмову посадової особи дипломатичної служби, яка займає посаду категорій «Б» або «В», за наявності поважних причин від третьої поспіль пропозиції щодо участі в ротації як підставу припинення дипломатичної служби.

Істотним недоліком, на який необхідно звернути увагу, є неузгодженість положень Закону, які передбачають право на відмову від ротації (ст. 17), з тими, що регулюють припинення дипломатичної служби з підстави такої відмови (ст. 28). Ці положення тісно пов'язані, п. 2 та п. 3 ч. 2 ст. 28 безпосередньо відсилають до ч. 2 ст. 17. Відповідна неузгодженість відбувається в частині регулювання виду відмови. Узагальнено можна виділити такі види відмови від участі в ротації:

- 1) за наявності поважних причин;
- 2) без поважних причин.

Справа в тому, що ст. 17 допускає відмову від участі в ротації лише за наявності поважних причин і взагалі не передбачає можливості такої відмови без поважних причин. Натомість ст. 28 у контексті регулювання підстав припинення служби передбачає відмови саме без поважних причин і більше того – говорить про кількість таких відмов. Вважаємо правильною позицію, що посадова особа дипломатичної служби взагалі не має права відмовлятися від пропозицій про участь у ротації без поважних причин, а факт такої відмови, на нашу думку, повинен розглядатись як підстава припинення дипломатичної служби. У зв'язку з вищезазначеним пропонуємо п. 2 і п. 3 ч. 2 ст. 28 Закону «Про дипломатичну службу» об'єднати в один пункт і викласти його в такій редакції: *«відмова посадової особи дипломатичної служби від пропозиції про участь у ротації без поважних причин або її відмова від третьої поспіль пропозиції про участь у ротації за наявності поважних причин»*.

Вивчення зарубіжного досвіду показало, що законодавство окремих держав поряд із відмовою від ротації передбачає також таку підставу припинення дипломатичної служби, як відмова дипломатичного службовця від виконання рішення про його відкликання та повернення з іноземної держави. Наприклад, відповідно до ч. 3 ст. 58 Закону Литовської Республіки «Про дипломатичну службу» договір про дипломатичну службу може бути розірваний у разі недотримання умов ротації, тобто відмови виконати

наказ міністра закордонних справ про призначення на роботу в дипломатичне представництво або консульську установу Литви або про повернення на роботу в Міністерство закордонних справ [7]. Як видається, закріплення законодавством України такої підстави припинення дипломатичної служби, як *відмова без поважних причин посадової особи дипломатичної служби повернутись у встановлені строки в Україну в разі відкликання з довготермінового відрядження* сприяло б запобіганню можливим зловживанням у цій сфері зі сторони окремих посадових осіб. Своєю чергою, реалізація такої пропозиції вимагає врахування, належного опрацювання та врегулювання питання, що пов'язане з неможливістю повернення особи в Україну через поважні причини.

Наступною спеціальною підставою припинення дипломатичної служби є *відмова посадової особи дипломатичної служби, яка зарахована в розпорядження МЗС, від третьої поспіль пропозиції про переведення в системі органів дипломатичної служби*. Закон передбачає можливість зарахування посадових осіб дипломатичної служби в розпорядження МЗС: а) перед направленням у довготермінове відрядження – на строк до двох місяців для відповідної професійної підготовки до відрядження; б) після завершення довготермінового відрядження – на строк до шести місяців, включаючи період перебування в щорічній відпустці, якщо в рамках ротації посадовій особі дипломатичної служби (крім осіб, призначених за контрактом про проходження дипломатичної служби) не визначено посади в МЗС або Представництві МЗС на території України для подальшого проходження дипломатичної служби. Підстава припинення дипломатичної служби, що аналізується, пов'язана із зарахуванням у розпорядження МЗС саме після завершення довготермінового відрядження. Посадова особа, яка зарахована в розпорядження МЗС після завершення відрядження, продовжує перебування на дипломатичній службі й направляється до структурного підрозділу МЗС або до Представництва МЗС на території України, в якому вона працювала до направлення, в довготермінове відрядження та виконує доручення їх керівників. У разі службової необхідності з урахуванням професійної компетентності такої посадової особи Державний секретар МЗС може прийняти рішення про проходження дипломатичної служби такою посадовою особою в іншому структурному під-

розділі МЗС або в іншому Представництві МЗС на території України. Відповідним посадовим особам службою управління персоналом пропонуються посади дипломатичної служби в системі органів дипломатичної служби. Посадова особа дипломатичної служби, зарахована в розпорядження МЗС, має право відмовитися від двох поспіль пропозицій про переведення в системі органів дипломатичної служби. Відмова посадової особи від третьої поспіль такої пропозиції передбачає припинення дипломатичної служби згідно з п. 4 ч. 2 ст. 28 Закону.

Відставка дипломатичного службовця. Відставці присвячена окрема стаття Закону «Про дипломатичну службу» – ст. 29. Це підстава припинення дипломатичної служби не для всіх посадових осіб дипломатичної служби. Відставкою є припинення дипломатичної служби дипломатичним службовцем, який відповідає в сукупності двом умовам: а) займає дипломатичну посаду категорії «А» (Державний секретар МЗС, Надзвичайний і Повноважний Посол України, Надзвичайний і Повноважний Посол України з резиденцією в Києві, Постійний представник України при міжнародній організації, Представник України при міжнародній організації, Глава Місії України при міжнародній організації); б) має дипломатичний ранг Надзвичайного й Повноважного Посла.

Підставами для відставки є:

1) принципова незгода з рішенням відповідного державного органу або посадової особи;

2) примушування дипломатичного службовця до виконання рішення державного органу або посадової особи, яке суперечить законодавству України або може завдати значної шкоди державі, підприємствам, установам, організаціям, окремим громадянам;

3) стан здоров'я, що перешкоджає виконанню посадових повноважень (за наявності медичного висновку).

Своєю чергою подання письмової заяви про відставку не завжди має наслідком припинення дипломатичної служби. Слід погодитись із С.В. Ківаловим і Л.Р. Білою-Тіуною, що «право державного службовця на відставку» є «усіченим», тобто державний службовець має, власне кажучи, право на подання письмової заяви на відставку. Однак така заява ще не гарантує державному службовцю розірвання державно-службових відносин саме на підставі відставки [5, с. 261]. Відповідно до ч. 2 ст. 29 Закону «Про дипломатичну службу» приймає відставку дипломатичного службовця, який займає дипло-

матичну посаду категорії «А» й має дипломатичний ранг Надзвичайного й Повноважного Посла, або надає мотивовану відмову у відставці відповідний державний орган або посадова особа, які призначали такого дипломатичного службовця на дипломатичну посаду. У разі відмови у відставці дипломатичний службовець продовжує виконувати посадові обов'язки й має право на звільнення з підстав, передбачених Законом «Про державну службу».

Одноразове грубе порушення посадових обов'язків посадовою особою дипломатичної служби, що завдало шкоди іміджу України за кордоном або розвитку відносин із відповідною державою чи міжнародною організацією, встановлене за результатами дисциплінарного провадження, проведеного дисциплінарною комісією МЗС відповідно до законодавства про державну службу. Фактично йдеться про припинення дипломатичної служби за ініціативою суб'єкта призначення з підстави вчинення посадовою особою дипломатичної служби дисциплінарного проступку. Відповідно до ч. 1 ст. 65 Закону «Про державну службу», підставою для притягнення державного службовця до дисциплінарної відповідальності є вчинення ним дисциплінарного проступку, тобто протиправної винної дії або бездіяльності чи прийняття рішення, що полягає в невиконанні або неналежному виконанні державним службовцем своїх посадових обов'язків та інших вимог, встановлених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, за яке до нього може бути застосоване дисциплінарне стягнення [2]. Одноразове грубе порушення посадових обов'язків, що завдало шкоди іміджу України за кордоном або розвитку відносин із відповідною державою чи міжнародною організацією, слід розглядати як дисциплінарний проступок посадових осіб дипломатичної служби, що встановлений спеціальною нормою Закону «Про дипломатичну службу», вчинення якого передбачає виняткове дисциплінарне стягнення – звільнення.

Висновки. Підстави припинення дипломатичної служби є конкретними життєвими обставинами (юридичними фактами), з якими законодавство України пов'язує необхідність припинення державно-службових відносин, завершення службової кар'єри посадових осіб дипломатичної служби. Поняття «припинення дипломатичної служби» й «звільнення з посади дипломатичної служби» не тотожні, а відпо-

відно слід розмежовувати підстави припинення дипломатичної служби й звільнення з посад дипломатичної служби. З-поміж підстав припинення дипломатичної служби України можна виділити загальні (закріплені Законом «Про державну службу») підстави припинення державної (в тому числі дипломатичної) служби) й спеці-

альні (передбачені Законом «Про дипломатичну службу»), стосуються припинення лише дипломатичної служби). Важливим напрямком розвитку правового регулювання припинення дипломатичної служби має стати вдосконалення як переліку підстав припинення дипломатичної служби, так і змісту окремих їх видів.

Список літератури:

1. Про дипломатичну службу : Закон України від 07 червня 2018 р. № 2449-VIII / Верховна Рада України. *Офіційний вісник України*. 2018. № 50. Ст. 1747.
2. Про державну службу : Закон України від 10 грудня 2015 р. № 889-VIII., зі змін. та доп. / Верховна Рада України. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. Ст. 149.
3. Про затвердження Типової форми контракту про проходження дипломатичної служби : Наказ Міністерства закордонних справ України від 25 січня 2019 р. № 24 / Міністерство закордонних справ України. *Офіційний вісник України*. 2019. № 20. Ст. 703.
4. Біла-Тіунова Л.Р., Панова Н.С., Тодошак О.В., Фаєр Ю.Г. Припинення державної служби як інститут адміністративного права : монографія. Одеса : Фенікс, 2015. 236 с.
5. Ківалов С.В., Біла-Тіунова Л.Р. Публічна служба в Україні : підручник. Одеса : Фенікс, 2009. 688 с.
6. Прилипко С.М., Ярошенко О.М. Трудове право України : підручник. 4-те вид., перероб. і доп. Харків : ФІНН, 2011. 800 с.
7. Law On Diplomatic Service, The Republic of Lithuania, 29.12.1998. URL: <https://eseimas.lrs.lt/portal/legalActPrint/lt?jfwid=fhhu5mqh0&documentId=TAIS.85558&category=TAD> (дата звернення: 22.06.2020)

Fedchyshyn S.A. GROUNDS FOR TERMINATION OF THE DIPLOMATIC SERVICE OF UKRAINE

The article is devoted to the grounds for termination of the diplomatic service of Ukraine, analysis of its content and types, the current state of legal regulation. It is noted that the grounds for termination of diplomatic service are specific life circumstances (legal facts), with which the legislation of Ukraine connects the need to terminate service relations, end the career of officials of the diplomatic service. It is concluded that the category of “termination of diplomatic service” and “dismissal of diplomatic service” are not identical, and accordingly the grounds for termination of diplomatic service and dismissal of diplomatic service should be distinguished. Among the grounds for termination of the diplomatic service of Ukraine there are general grounds (established by the Law of Ukraine “On State Service”, grounds for termination of state, including diplomatic, service) and special grounds (established by the Law of Ukraine “On Diplomatic Service”, applies only to termination of diplomatic service). An important direction in the development of legal regulation of the termination of the diplomatic service of Ukraine should be the improvement of both the list of grounds for termination of the diplomatic service and the content of its types. It is emphasized that enshrining in the legislation of Ukraine such a ground for termination of diplomatic service as a refusal of the diplomatic service official without good reason to return to Ukraine in time in case of his/her withdrawal from a long-term business trip can help prevent possible abuse in this area by some officials. The author offered to change the grounds for termination of diplomatic service, enshrined in paragraph 1 of Part 1 of Article 28 of the Law of Ukraine “On Diplomatic Service”, by using a general category – “termination of the contract for diplomatic service”. The author proposed paragraph 2 of Part 1 of Art. 28 of the Law of Ukraine “On Diplomatic Service” to amend as follows: “refusal of an official of the diplomatic service of the offer to participate in the rotation without good reason or his/her refusal of the third consecutive offer to participate in the rotation if there are good reasons”.

Key words: termination of diplomatic service, grounds, resignation.